

**בחינת השפעת הפסקת הדישון החנקני
על יבול הפלפל והתפלגותו החודשית בערבה
שנת 2009/2010**

הרצאה בסיכום עונת פלפל בערבה 27 במאי 2010

שותפים:

**שבתאי כהן, רבקה אופנבר, אבי אושרוביץ, דורית חשמונאי,
רמי גולן, יורם צביאלי - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית
אביתר איתיאל - שה"מ, משרד החקלאות
פינחס פיין - המכון למדעי הקרקע, המים והסביבה, מנהל
המחקר החקלאי**

שאלת המחקר

- האם ניתן להשתמש בהפסקת דישון ויצירת עקה אביוטית זמנית להכוונת קצבי ומועדי הנבה ?
- האם בדיקת פטוטרות בפלפל יכולה להוות כלי עזר בהכוונת דישון והאם יש קשר בין ערכי החנקן הנמדדים בבדיקת הפטוטרות ליבול ?

- כיום, האפשרות העיקרית של החקלאי לנטר את הזנת הצמח היא בבדיקות קרקע ושואבי תמיסה.
- אלו מדדים עקיפים, שאינם מעידים בהכרח על מצב הצמח עצמו אלא יותר על השפעתו על הסביבה.
- חסר פרוטוקול מסודר שיגדיר רמות הזנה על פי ערכים נדרשים בחלקי צמח (כגון, טרפים צעירים ו/או בוגרים או פטוטרות), ובמיוחד את הקשר (אם קיים) בין הערך הנמדד לבין השלב הפנולוגי, מצב הגידול (כגון עומס פרחים/חנטיים/פרי) ומאפייני הזן.

שיטות: ניסוי שנה ראשונה: 2008/9

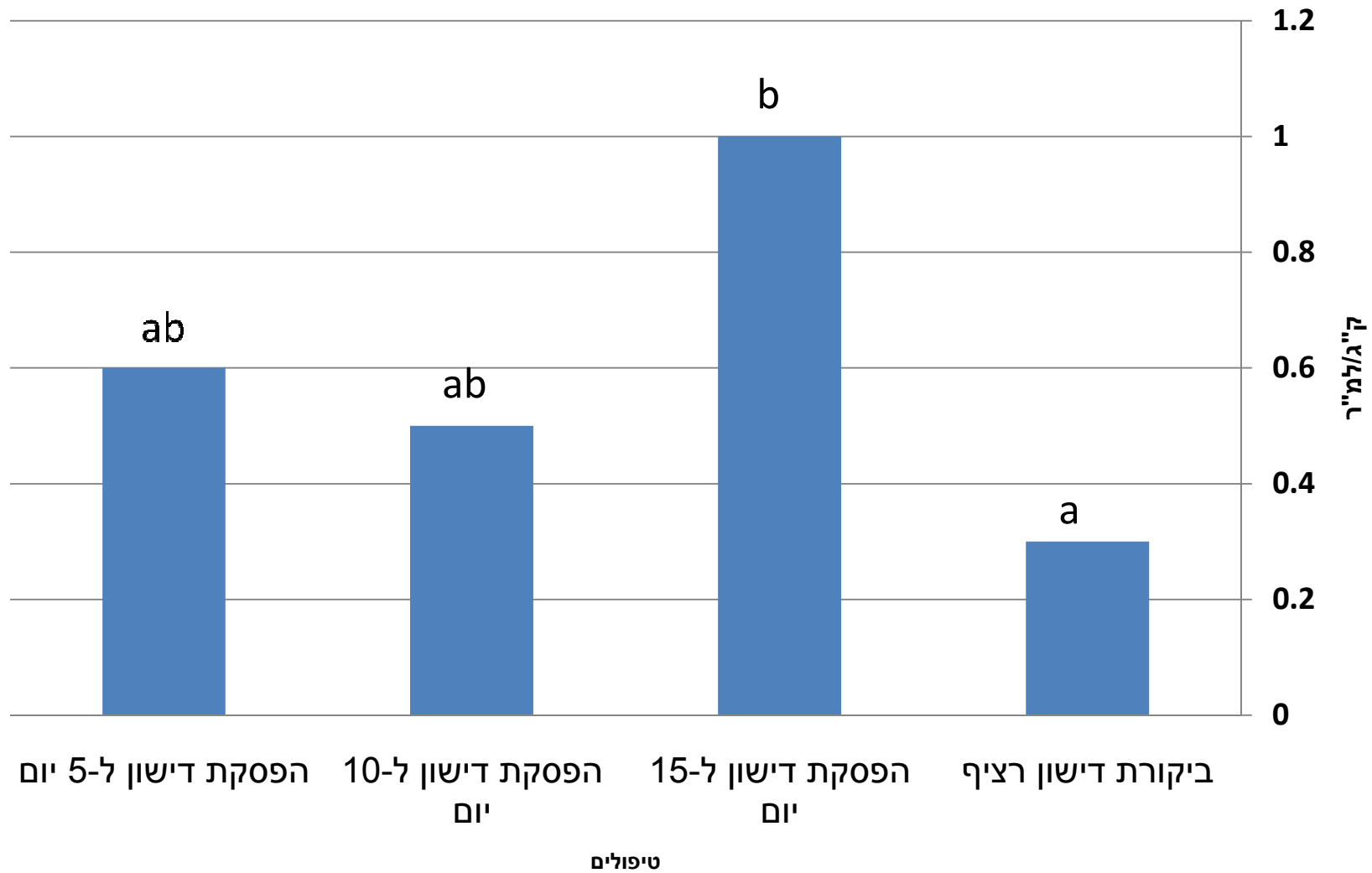
- הגידול בוצע בתחנת יאיר במבנה מחופה רשת/פלסטיק
- נבחנו הזנים 7182, 7158
- שתילת 5/8/08
- מצע גידול פרלייט 2
- 5 חזרות בבלוקים באקראי.

טיפולים

- 1. היקש, דישון רציף.
- 2. הפסקת דישון חנקני ל-5 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.
- 3. הפסקת דישון חנקני ל-10 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.
- 4. הפסקת דישון חנקני ל-15 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.

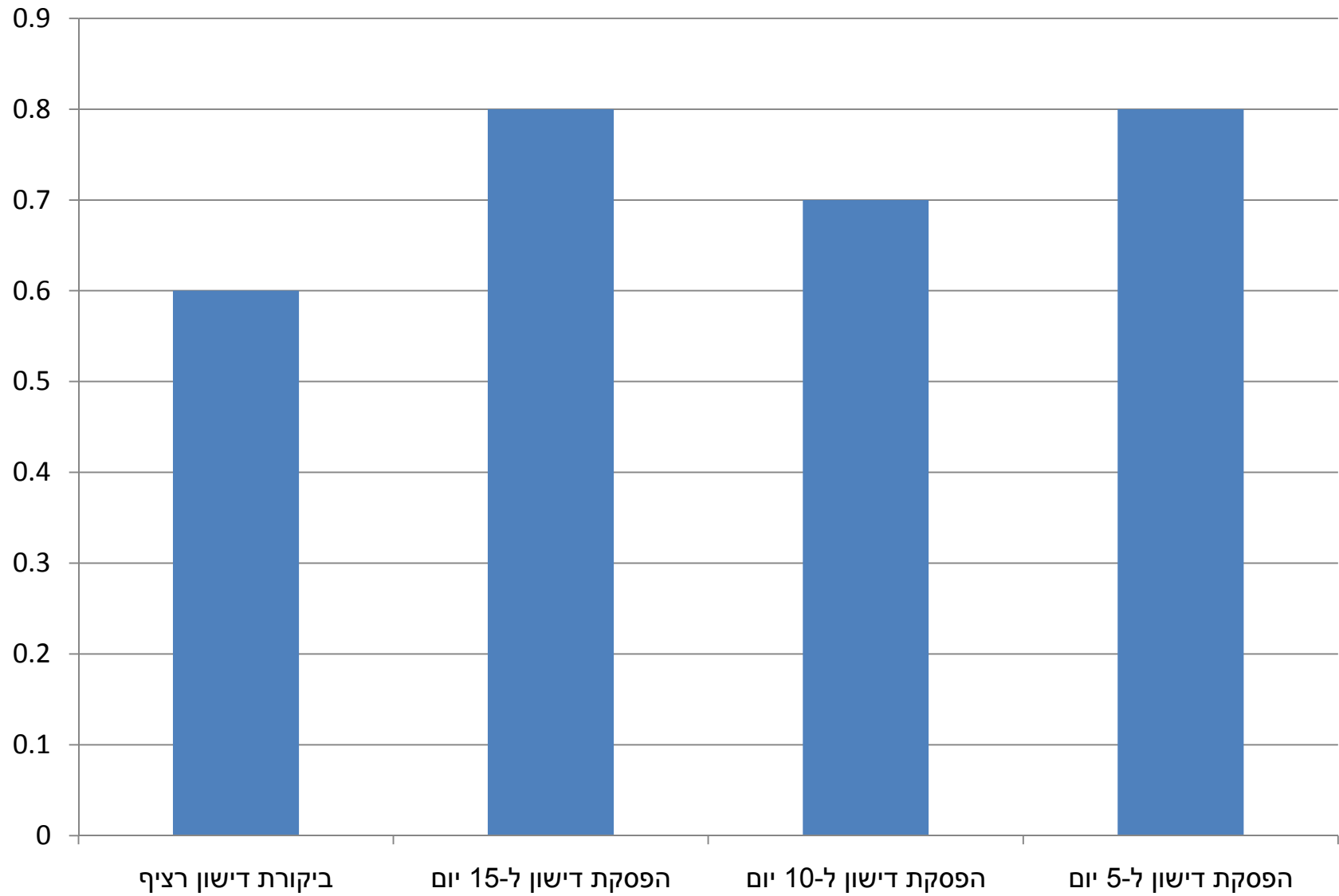
תוצאות 2008/9

יבול כללי חודש נובמבר זן 7182

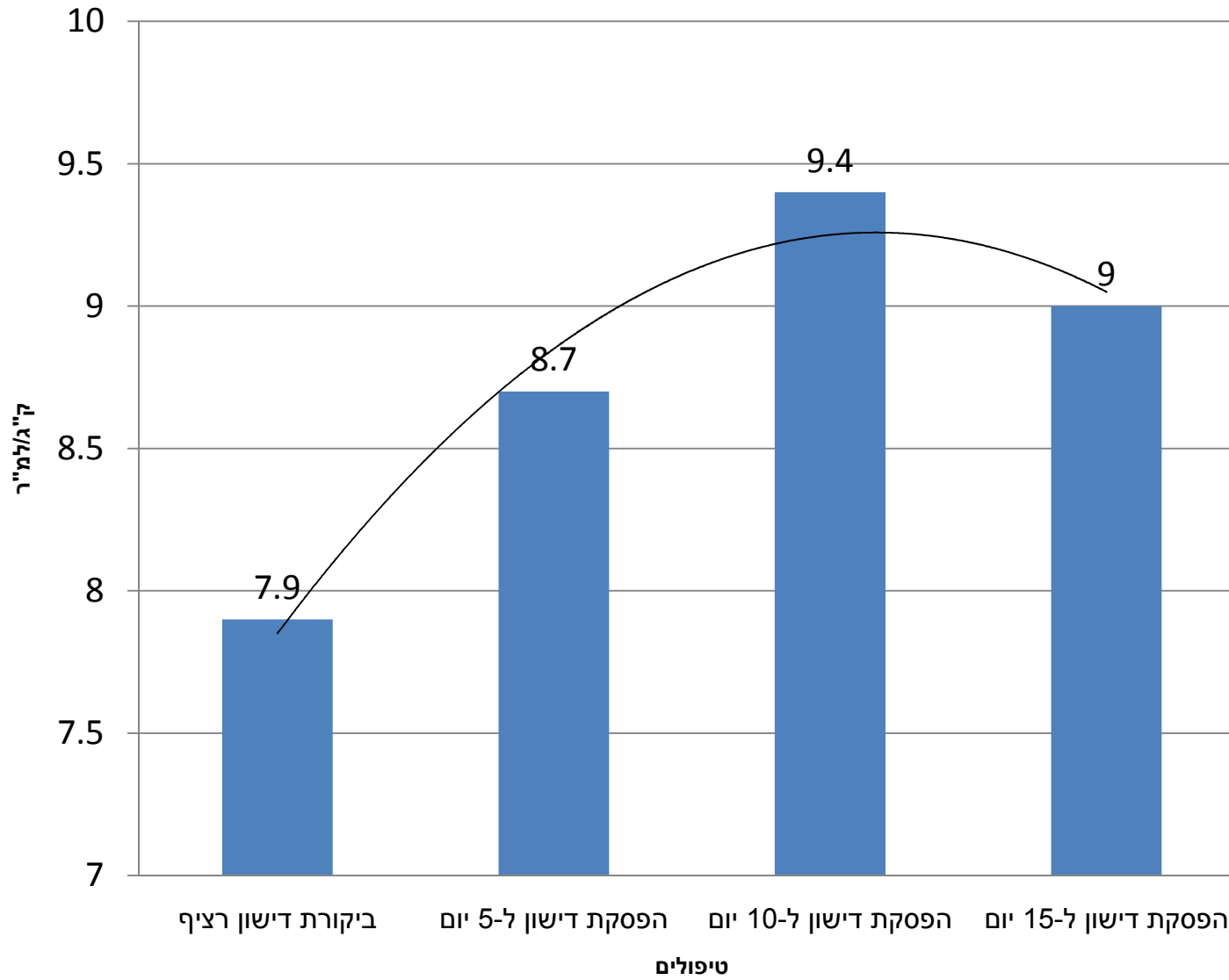
תוצאות 2008/9

יבול כללי חודש נובמבר זן 7158

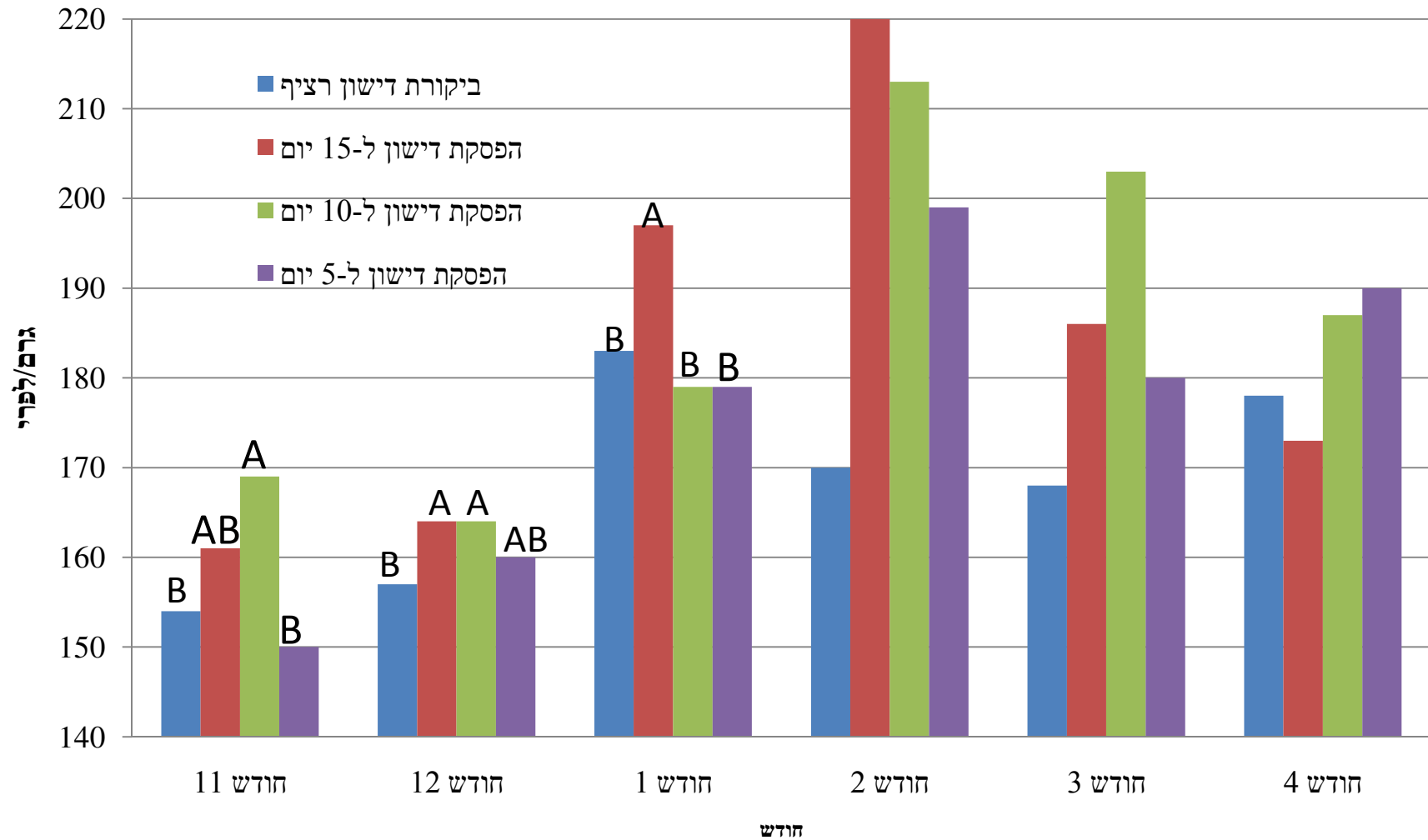
תוצאות 2008/9

זן יבול כללי 7182

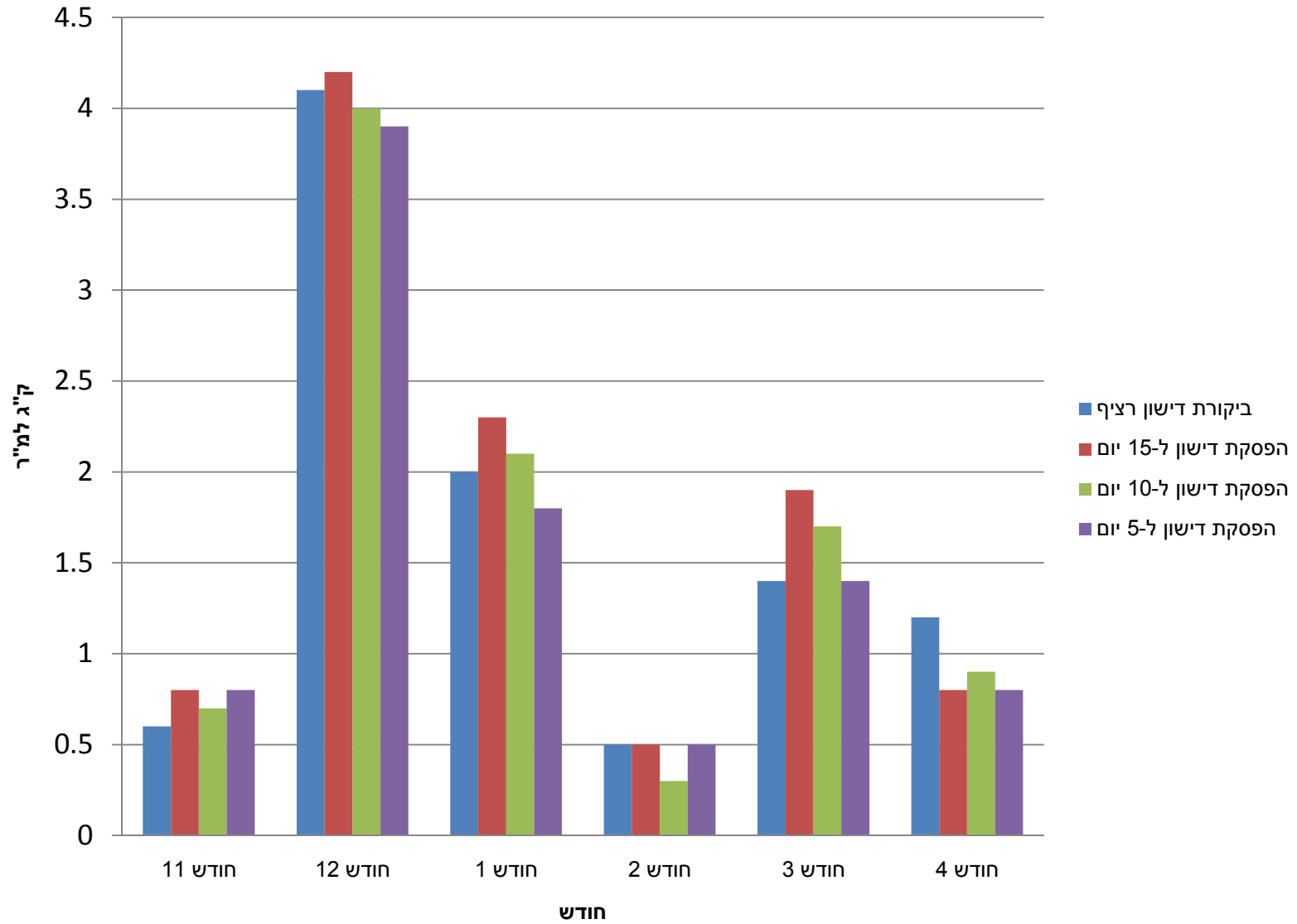
תוצאות 2008/9

משקל פרי ממוצע זן 7182

תוצאות 2008/9 יבול כללי חודשי זן 7158

שיטות: ניסוי שנה שנייה 2009/10

• הגידול בוצע בתחנת יאיר במבנה מחופה

• נבחן הזן 7158

• שתילת 15/8/09

• מצע גידול פרלייט 2

• 5 חזרות בבלוקים באקראי.

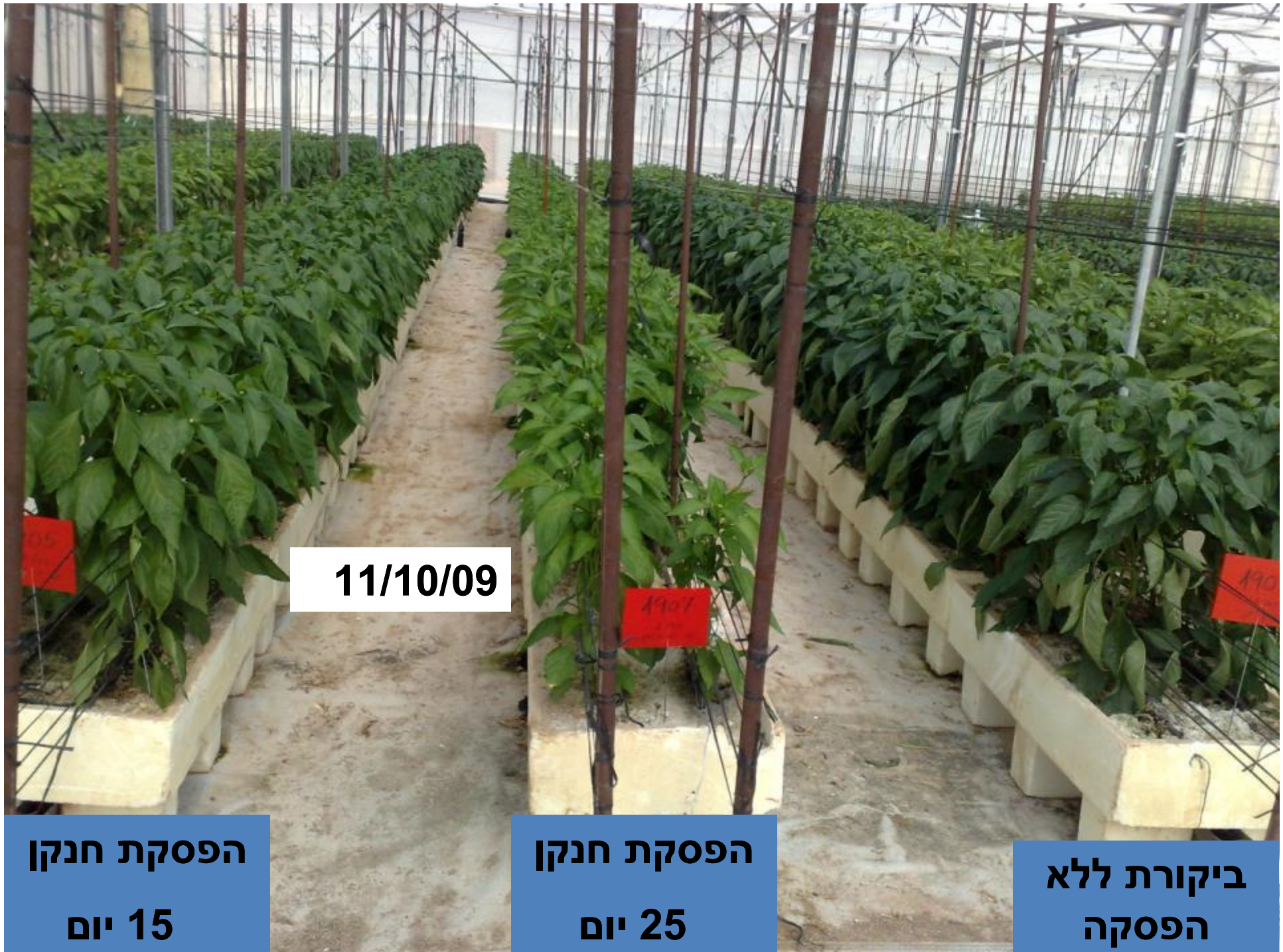
טיפולים

• 1. היקש, דישון רציף.

• 2. הפסקת דישון חנקני ל-15 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.

• 3. הפסקת דישון חנקני ל-20 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.

• 4. הפסקת דישון חנקני ל-25 ימים ולאחר מכן חזרה לדישון.

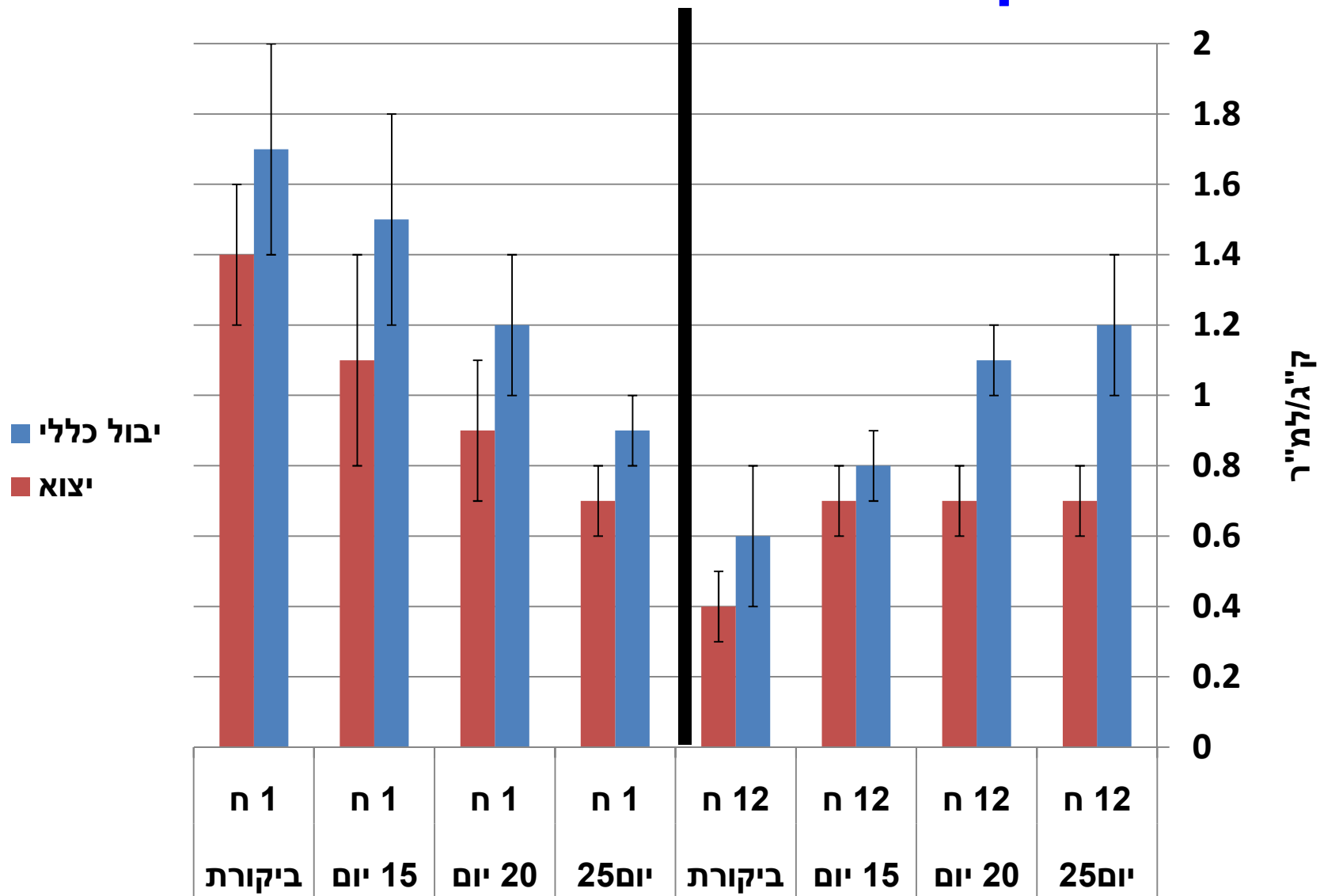
11/10/09

הפסקת חנקן
15 יום

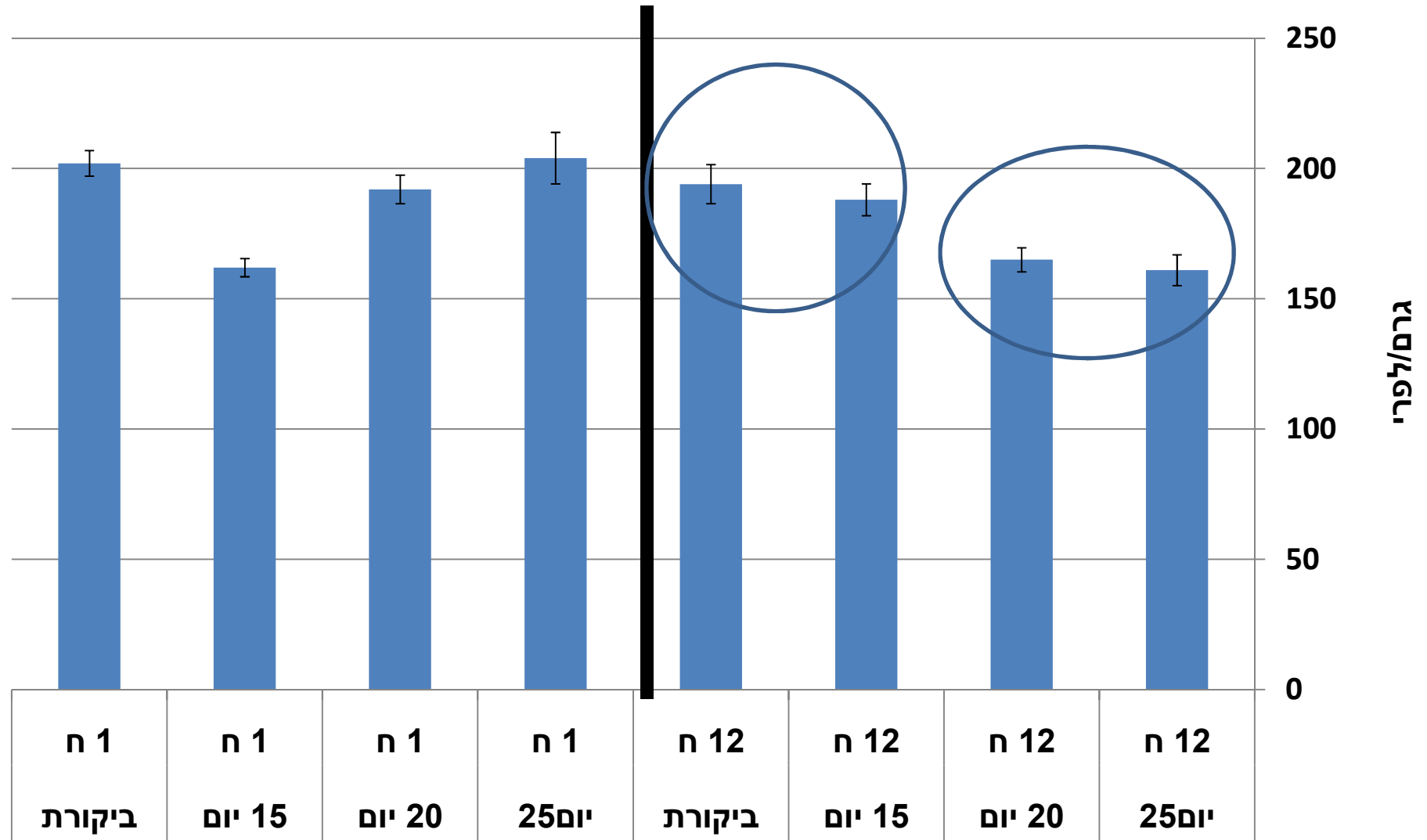
הפסקת חנקן
25 יום

ביקורת ללא
הפסקה

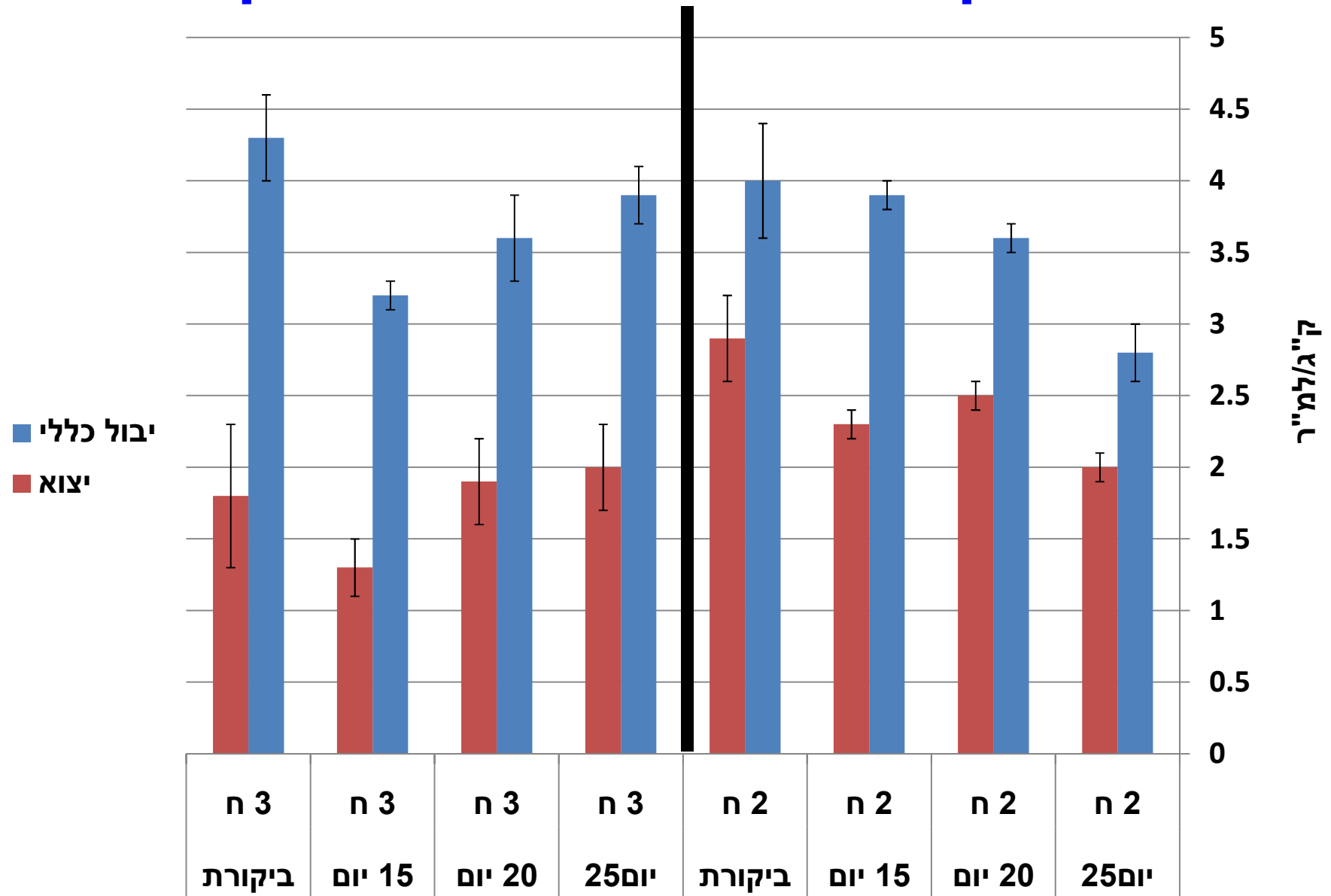
מהלך הנבה בחודשים דצמבר-ינואר

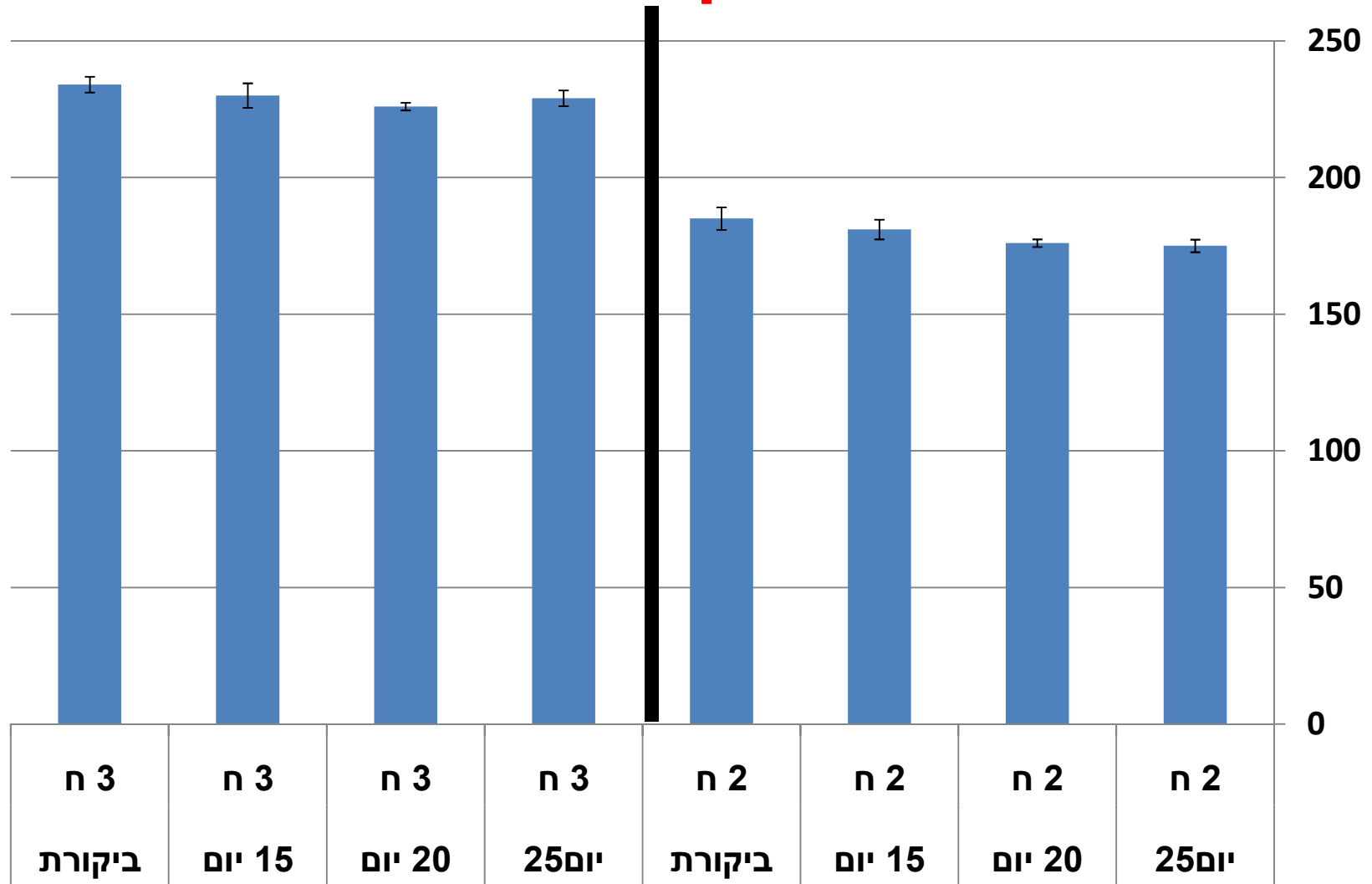
משקל פרי ממוצע ליצוא: דצמבר - ינואר

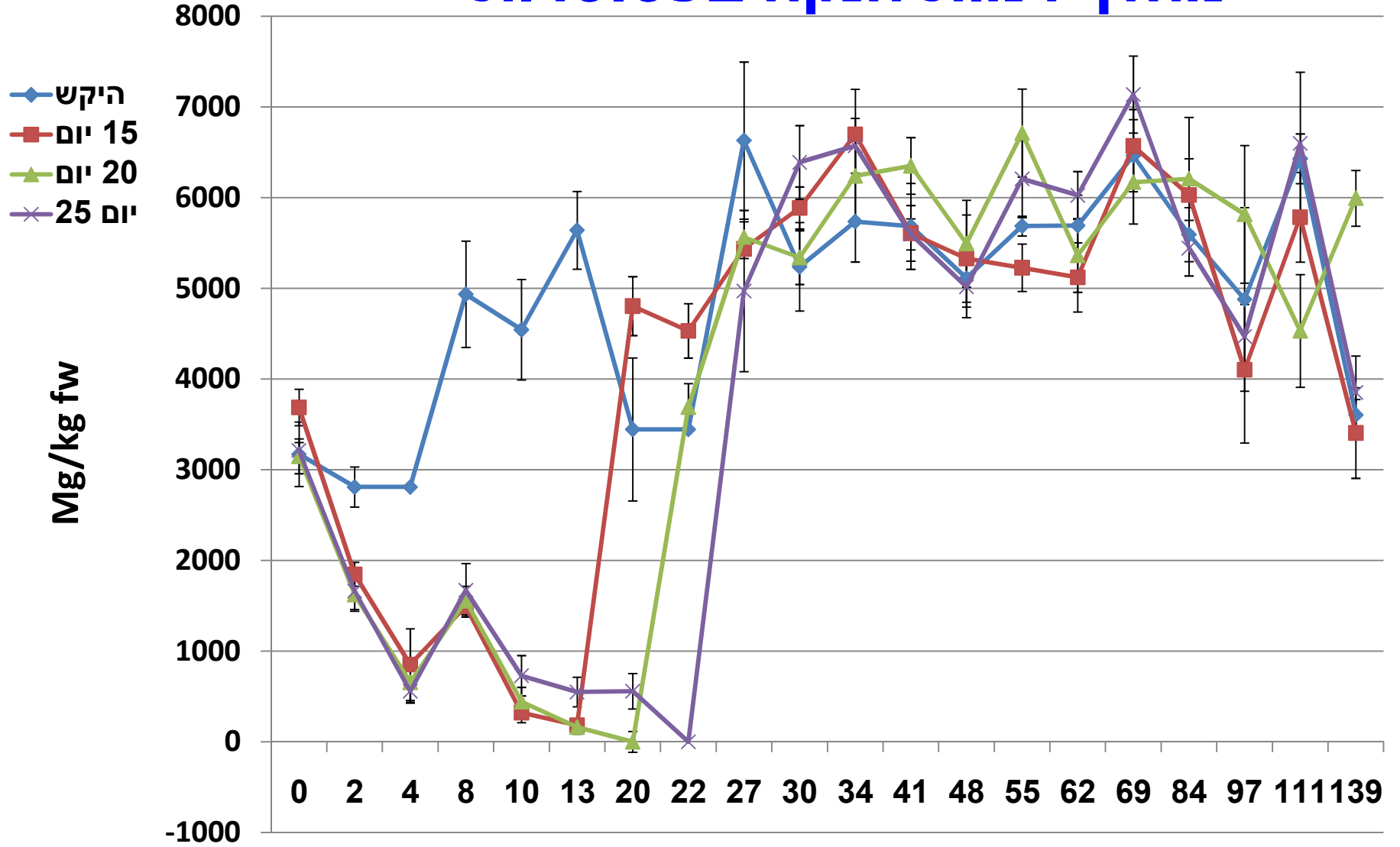
מהלך הנבה חודשים פברואר מרץ

משקל פרי

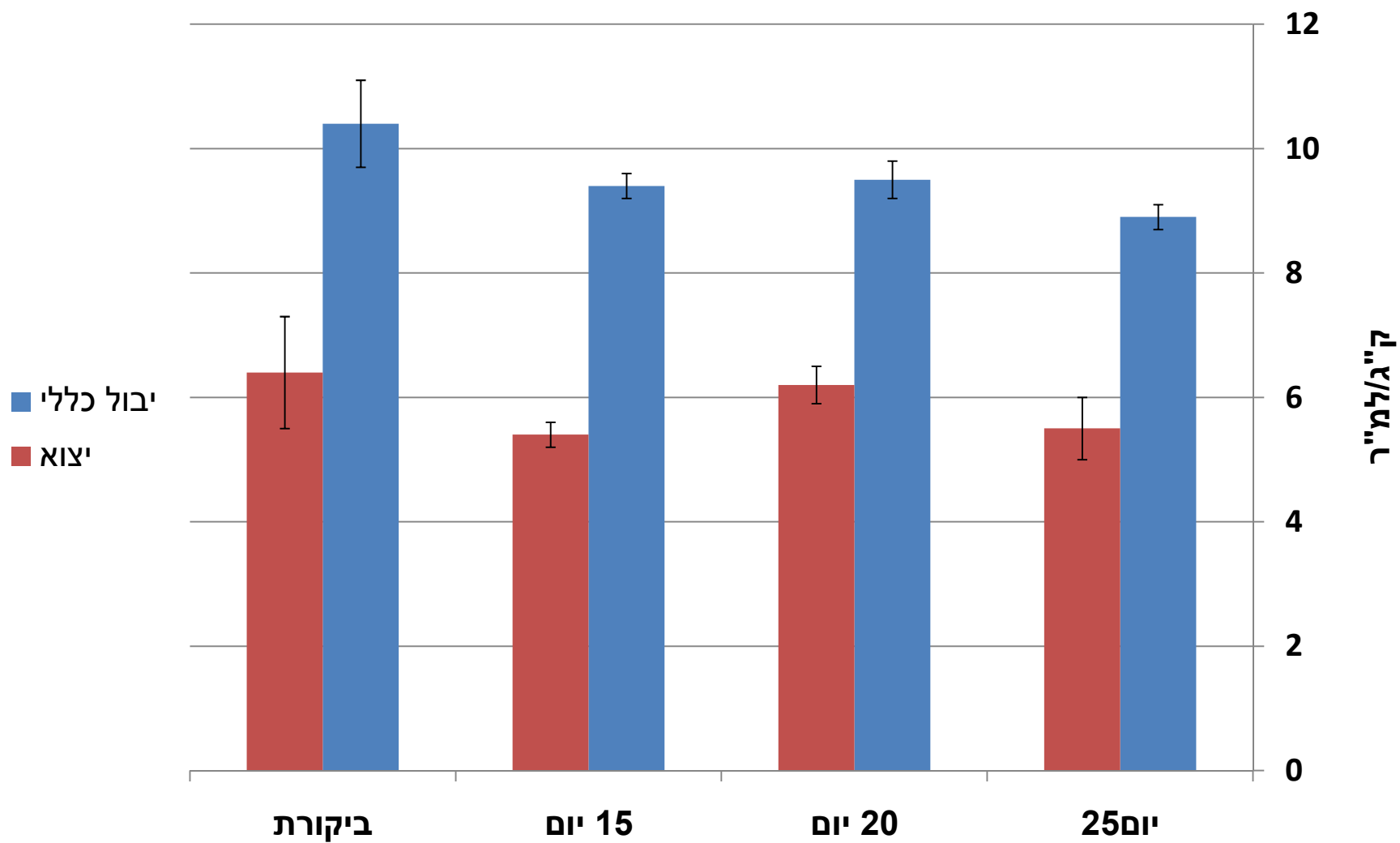

מהלך רמות חנקן בפטטרות

יבול כללי ויצוא זן 7158

סיכום

- 1. ניתן לנטר בצורה מהירה, קלה ומדויקת את מצב ההזנה החנקנית (ואולי גם ביסודות אחרים) בצמח הפלפל באמצעות בדיקת פטטרות.
- 2. ניתן לכוון תהליכי חנטה בצמח לשם הכוונת היבול למועדים רצויים באמצעות שליטה טובה בדישון החנקני אך פערי הידע עדיין גדולים ואנו בראשית הדרך בנושא.
- 3. ניסוי זה מהווה תחילת הדרך לבניית פרוטוקול הזנה אשר יהיה מבוסס בעתיד על ערכות משקיות פשוטות להפעלה ליצירת אמות מידה לדישון חנקני מושכל on-line

בחינת השפעת הזנה חנקנית בהרכבים שוניים על גידול פלפל בערבה

הרצאה בסיכום עונת פלפל בערבה 27 במאי 2010

שותפים:

שבתאי כהן, דורית חשמונאי, אבי אושרוביץ, רבקה אופנברך,
רמי גולן, יורם צביאלי - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית

אביתר איתיאל - שה"מ, משרד החקלאות

שחר רסל - דשנים וחומרים כימיים

מחיר יחידת חנקן

מחיר יחידת חנקן ש"ח	אחוז ניטרט NO_3^-	אמון אחוז NH_4^+	שם הדשן
4.34			אוריאה
5.59	50	50	אמון חנקני נוזלי
8.8		100	אמון גפרתי

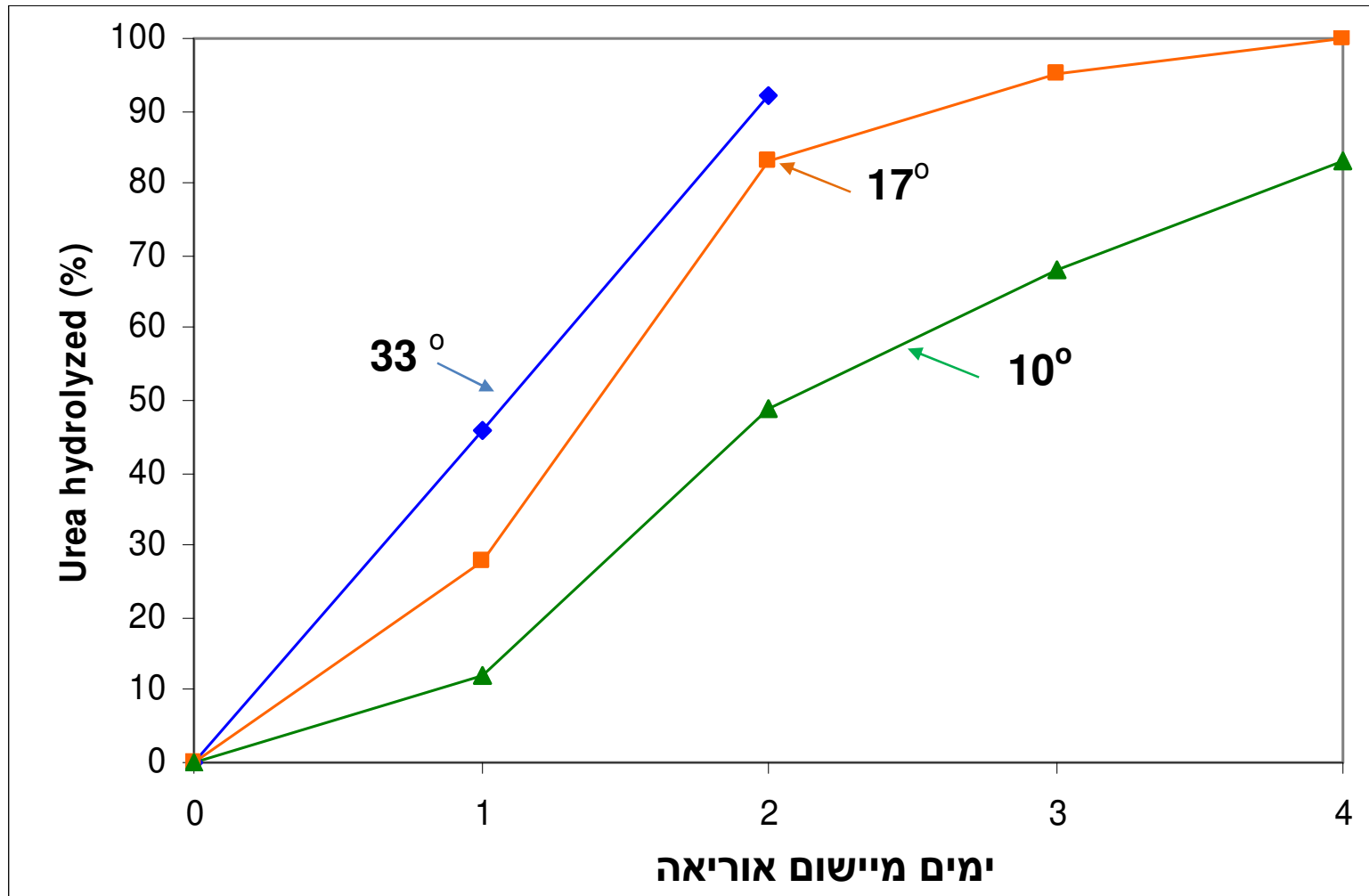
דשנים ינואר 2010

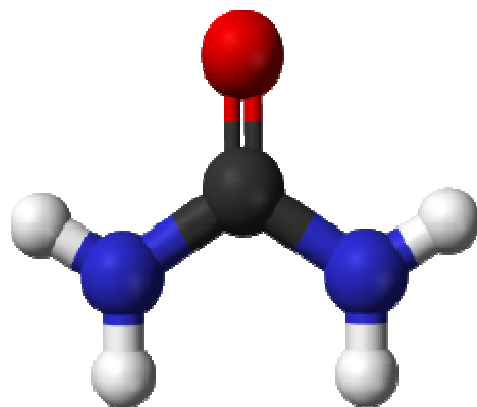
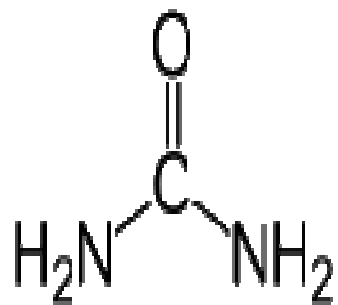
השפעת דישון באמון וחנקן על צמחי עגבנייה

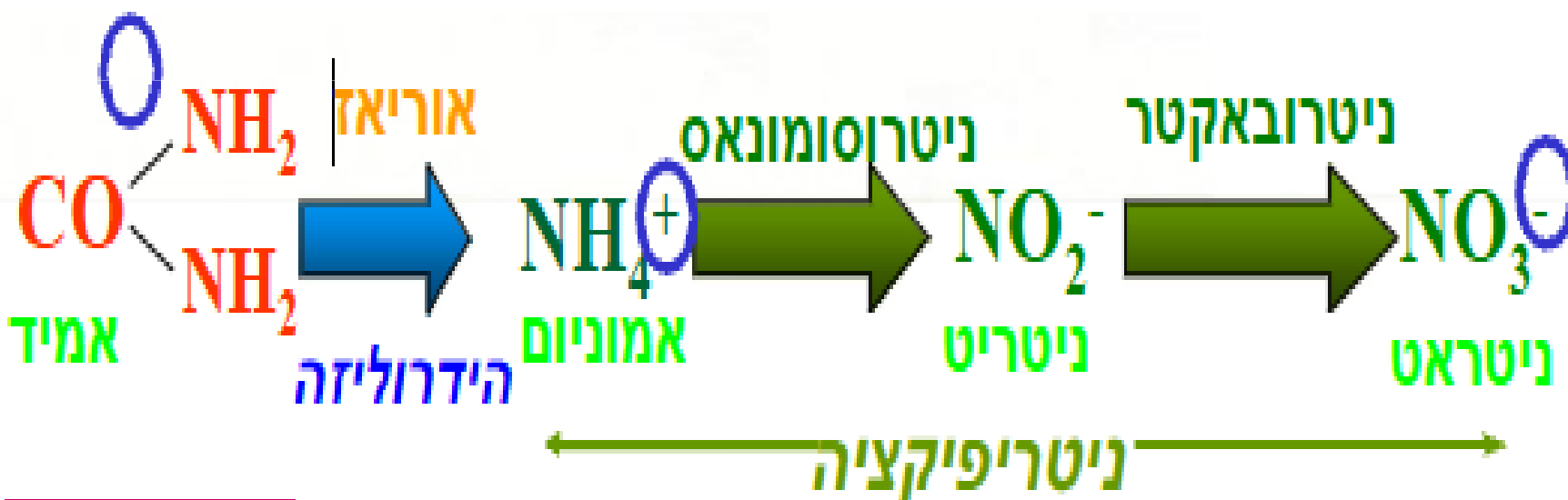
ציור 4.16: (מקור: צילומים שנעשו במהלך העבודה שפורסמה ב- Kafkafi, U., Walerstein, I and Feigenbaum. Sala (1971). Israel J. agric. Res. 21:13-30).

קצב הידרוליזה (פירוק אוריאה) תלוי טמפרטורה (מ"צ)

אוריאה

שיטות

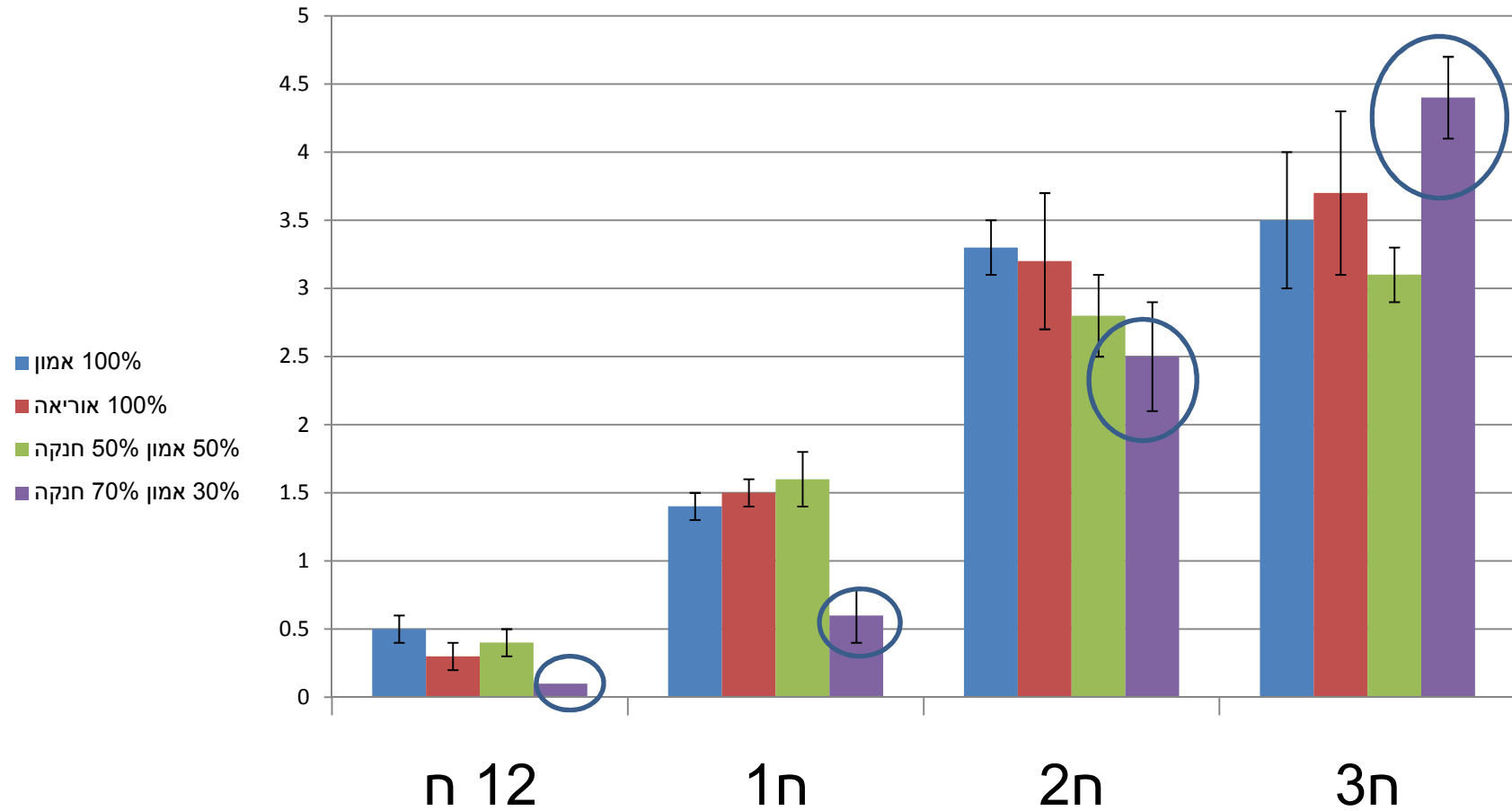
נבחנו ארבעה הרכבי חנקן:

- אוריאה 100% $\text{CO}(\text{NH}_2)_2$ "נובוסיד"
- אמון 100% NH_4^+ (גפרת אמון) "מירב"
- אמון 50% חנקה 50% $(\text{NH}_4)\text{NO}_3^-$ (אמון חנקתי) "עידית"
- אמון 30% חנקה 70% (אשלגן חנקתי+אמון חנקתי) "רביב"

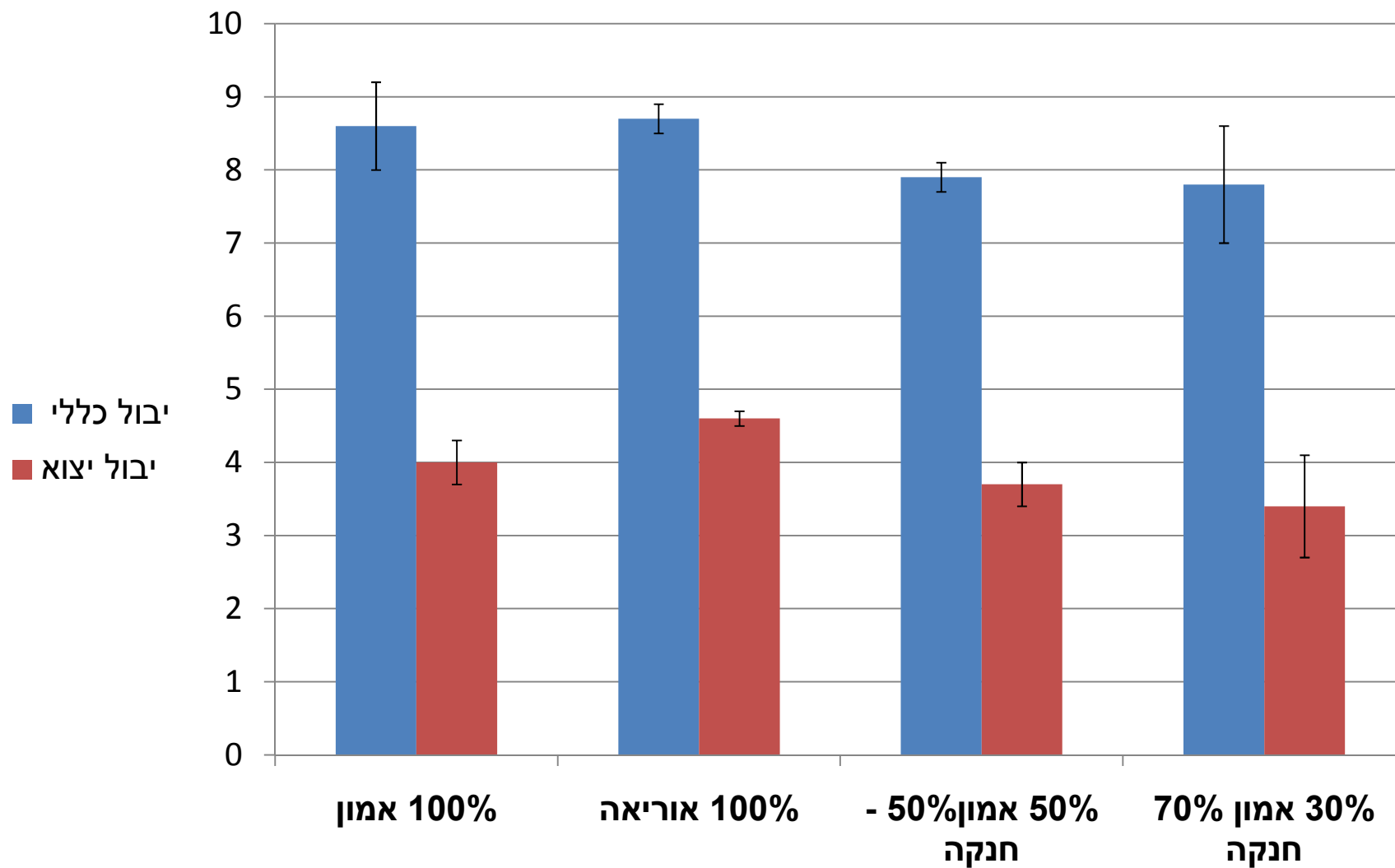
תוצאות

יבול כללי

תוצאות

יבול עונתי

סיכום

- לא פחת היבול עקב השימוש באוריאה כדשן בסיס להזנת פלפל בתנאי הערבה.
- השימוש בדשן ביחס אמון חנקה 30% אמון 70% חנקה הביא לשינוי בקצבי ההנבה בחודשי הקטיף.
- הניסוי ימשך בעונת הגידול הקרובה בשילוב דשנים המכילים אוריאה, אמון, וחנקה. (חברת חיפה כימיקלים)

תודה להקשבה

